

К.е.н., доцент Яковенко Р. В., Головатий А. О.

Кіровоградський національний технічний університет

РОЛЬ ТЕОРІЇ К. МАРКСА У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В умовах захисту Україною своїх політичних, економічних та інформаційних кордонів від російської агресії, принципове значення має не лише стан збройних сил, а й система організації економічних відносин всередині держави. Саме це вимагає розгляду позицій марксової теорії у новому розрізі з урахуванням наведених чинників.

Різниця між грошима за простого товарного виробництва та грошима за умов капіталістичного виробництва полягає в тім, підкреслює Маркс, що за капіталізму гроші, виконуючи функцію посередника в процесі еквівалентного обміну і перебуваючи в процесі обігу, самозростають: причиною зростання грошей в обігу є, за Марксом, особливі виробничі відносини, побудовані на експлуатації. Частку товару, створеного найманим працівником, капіталіст привласнює собі, перетворюючи його на особистий прибуток, що робить цю систему несправедливою априорі.

Втім, капіталістичний уклад існує у двох формах: вільної (досконалої) конкуренції та державного монополістичного капіталізму. Економічна система визначального світового агресора та провокатора виходить навіть за межі монополістичного капіталізму і являє собою систему олігархічного поневолення: незважаючи на декларування економічної свободи та вільної конкуренції така система підпорядковує собі всі національні багатства, перетворюючи населення на „кормову базу” існуючого режиму. Відтак, відбувається не лише експлуатація найманих працівників, а й надмірне збагачення правлячого класу за рахунок концентрації усього виробництва в руках певної групи осіб та закладання в ціну товарів і послуг корупційних

доходів, що створюються за рахунок маніпулювання бюджетом та системою державного управління (у тому числі силовими структурами та судами).

Тривалий час така система існувала і в Україні; зберігає вона її певні риси й до сьогодні. Однією з причин агресії фашистського устрою проти України стало прагнення збереження такої системи в нашій державі, оскільки деолігархізація економіки могла б продемонструвати реальні можливості поліпшення економіки, її цивілізаційний поступ та модернізацію суспільства на базі загальнолюдських цінностей.

Виникнення капіталізму знаменується якісним розширенням кола товарів. На ринку пропонується новий товар – робоча сила, власники якого змушені обмінювати його на засоби існування. Ці власники є особливою категорією людей, позбавлених засобів виробництва, але вільних розпоряджатися собою. Путінська система організації суспільних відносин робить неможливим існування людей, вільних розпоряджатися собою через постійний контроль за населенням з боку силових структур і постійну пропаганду власного значення та закликів до війни. Основою такої системи є обмеження рівня освіти населення та деіндивідуалізація суспільства, створення в межах держави „єдиного ментального колгоспу”.

Як будь-який товар, робоча сила має вартість і споживну вартість. Перша – це сума всіх вартостей, які має спожити найманий робітник, щоб підтримувати своє життя та забезпечити відтворення робочої сили. А споживна вартість (його корисність для капіталіста) полягає в тім, що найманий робітник постійно створює додаткову вартість, забезпечуючи „самозростання” грошей. Відтак, для такої системи потрібен лише працездатний робітник, який буде працювати за продукти харчування та створювати капітал правлячої „еліти”. Якість робочої сили при цьому принципового значення не має, оскільки споживачем виробленої продукції буде сам працівник, а за кордоном така продукція нікому не потрібна. При цьому працівникові доведеться сплачувати

за створений ним товар більше, ніж він нагромадив капіталу своїм власникам. Людина, що втрачає працездатність немає ніякої цінності, оскільки потребує додаткових бюджетних витрат, що призводить до абсолютного знецінення людського життя.

Маркс підкреслює нерівноправність на ринку власників товару „робоча сила” і власників капіталу, які можуть диктувати свої умови, оскільки найманий робітник, позбавлений власності, а отже, і засобів існування, не може тривалий час чекати чогось кращого. Протиставивши працю капіталу, Маркс робить висновок, що лише частину робочого часу найманий робітник витрачає на відтворення власної вартості, решта йде на відновлення вартості засобів виробництва, що належать капіталісту, та на створення додаткової вартості, яка також привласнюється капіталістом.

В умовах посилення санкцій, зростання тиску світової спільноти на державу-світового лідера у сферах хамства і брехні, падіння світових цін на нафту та девальвацію рубля, відтворення навіть робочої сили стає дедалі проблемнішим для мешканців мордорської федерації. Проте, це не призводить до посилення незадоволення станом свого добробуту та життя, а навпаки посилює довіру до єдиного вождя та комплекс „повноцінності”.

Отже одними із визначальних заходів щодо формування національної безпеки України на сучасному етапі є руйнування путінської моделі економіки, яка дає можливість сприймати Україну як „блудного сина” олігархічної системи. Це може стати можливим лише завдяки приділенню реальної уваги до проблем освіти, сприянню розвитку національно-ментальних переваг мешканців України, подоланню корупції в системі державних закупівель та бюджетування, формуванню реального ринку робочої сили та мінімізації експлуатації найманої робочої сили.

Принципове значення при цьому відіграє інформатизація населення, зокрема поширення Інтернету та альтернативних джерел інформації. Наслідком

має стати інтелектуалізація виробництва, перетворення інтелектуального капіталу на визначальний економічний ресурс, який не зможе привласнюватись капіталістом, а буде знаходитись у власності інтелектуального працівника, що унеможливить експлуатацію, створить умови для посилення вітчизняної економіки, створення надсучасної зброї та захисту національних кордонів від зазіхань агресора. І найголовніше, це визначить принципові відмінності між нашими економічними системами, позбавивши ворога підстав вважати Україну сферою своїх інтересів.